

The book cover features a split-face portrait. The left side shows a man's face in grayscale, looking slightly to the right. The right side shows a woman's face in color, with striking green eyes and a green gemstone in her ear, looking slightly to the left. The two faces are separated by a jagged, dark, crystalline border that resembles shattered glass or a complex geometric structure. The overall background is dark, with some light reflecting off the jagged edges.

BRANDON
SANDERSON

SPOUSTA

Spousta

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

Brandon Sanderson

Spousta – e-kniha

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

SPOUSTA

MNOHO ŽIVOTŮ
STEFANA LEEDSE

Brandon Sanderson

TALPRESS

Copyright © 2018 by Dragonsteel Entertainment, LLC

Legion © 2012 by Dragonsteel Entertainment, LLC

First published in 2012 by Subterranean Press

Legion: Skin Deep © 2014 by Dragonsteel Entertainment, LLC

First published in 2014 by Subterranean Press

Lies of the Beholder © 2018 by Dragonsteel Entertainment, LLC

Translation © 2019 by Milena Poláčková

Všechna práva vyhrazena. Žádnou část této knihy není dovoleno použít nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat a šířit bez souhlasu nakladatele.

ISBN 978-80-719-7718-6 tištěná kniha

ISBN 978-80-719-7747-6 e-kniha

Danielu Wellsovi a Gregu Creerovi

O B S A H

Předmluva	9
Poděkování	11
Spousta	13
Pod kůží	87
Každý to má jinak	249

Předmluva

Téma psychologie jako supersíly se v mých knihách stále vrací. Vždycky jsem byl přesvědčen, že osobnostní rysy, díky nimž je každý z nás jedinečný (jak zpracováváme informace, co a jak nás motivuje, jak skrýváme svou mysl před zlým a přitom se učíme ochraňovat dobré), mohou být naší velkou předností, nebo naopak naším velkým omezením. To, jak každý vidí sama sebe a jak nakládá s tím, co má, je často důležitější než nadání, dovednosti, nebo dokonce nadpřirozené schopnosti.

Žádná ze sérií, které jsem dosud napsal, se touto myšlenkou nezabývá explicitněji než právě řada příběhů Spousty. První z cyklu tří novel, které se k vám souborně dostávají v tomto svazku, jsem napsal v roce 2012. Výchozí myšlenka byla prostá: Co kdyby se z halucinací stala místo obvyklého problému naopak přednost? Co se z této myšlenky vyvinulo, to nebyla skutečná sonda do nějakého reálného

psychologického jevu, ale spíše pohled na to, jak různé stránky osobnosti každého z nás ovlivňují způsob, jakým komunikujeme se světem.

A vyvinula se z ní také spousta zábavy. Směsice akce a dobrodružství, komedie a science fiction z blízké budoucnosti. Postupem času jsem nemohl nechat Stefana Leedse osamocенého. Tím, co máte před sebou, se stala *Spousta* mou jedinou původní novelou, která kdy dostala pokračování. Ta směs, kterou najdete na těchto stránkách, v sobě má něco opojného. Je v ní namíchané svěží a lehké tajemno se sondou do mé vlastní psychiky. Bylo to takové očistné psaní – vítaná změna proti ostatním mým projektům – a svým způsobem nejosobnější příběhy, jaké jsem kdy napsal. (Zvláště ten třetí.)

I když to jsou tři samostatné novely, jsou napsané tak, aby tvořily soudržný celek – s třetím příběhem, který celou sérii rámuje do úplného závěru. A i když práce na nich byla povzbuzením, ještě větším povzbuzením je pocit, že jsou hotové, že příběh dostal svůj rámeček a že můžu konečně předložit tento svazek. Skutečně dokončený příběh Stefana Leedse.

Brandon Sanderson
březen 2018

Poděkování

Jako vždycky patří můj obrovský dík a palec nahoru mé báječné ženě Emily za to, jak se dokáže vyrovnat s vrtochy spisovatele z povolání. Rád bych poděkoval Moshemu Federovi, mému editorovi v nakladatelství Tor, za podporu projektu od samého začátku. Odpovědný a nevyzpytatelný Peter Ahlstrom jako obvykle odevzdal skvělý kus práce jako můj redakční asistent a uznání si zaslouží i můj agent Joshua Bilmes.

Zvláštní poděkování patří nakladatelství Subterranean Press za první tištěné vydání Stefana Leedse. S Billem Schafferem, Yannim Kuzniou, Morganem Schlickerem a Gail Crossovou byla fantastická spolupráce.

Z nakladatelství Tor bych rád poděkoval Devi Pillaiové, Rachel Bassové, Rafalu Gibekovi, Patty Garcie, Lucille Retinové a Gregu Collinsovi. Redakční úpravy v této knize provedl Terry McGarry a o korekturu se zasloužily Kirsten

Brinková a Janine Barlowová. Krásná obálka je dílem Mirandy Meeksové.

Isaaku Stewartovi patří poděkování za záhlaví kapitol. Howard Tayler mi jednoho dne při obědě dopomohl k novým nápadům, za což před ním smekám.

Anat Errelová mi velmi pomohla s podrobnostmi o Jeruzalémě. Mými alfa a beta čtenáři byli Kaylynn ZoBellová, Danielle a Ben Olsenovi, Karen a Peter Ahlstromovi, Dan Wells, Alan Layton, Ethan Skarstedt, Darci a Eric James Stoneovi, Alan Leyton, Emily Sandersonová, Kathleen Dorseyová Sandersonová, Brian T. Hill, Dominique Nolan, Michelle a Josh Walkerovi, Kalyani Poluriová, Rahul Pantula, Ravi Persaud, Becca Reppertová, Darci a Brandon Coleovi, Ted Herman, Deana Covell Whitneyová, Ross Newberry, Mark Lindberg, Paige Vest, Sumejja Muratagičová-Tadičová, Jory Phillips, Anthony Pero, Tyler Patrick, Drew McCaffrey, Trae Cooper, Brian Magnant, Paige Phillips, Alice Arnesonová, Bao Pham, William Juan, Jacqui Hopsonová, Evgeni Kirilov, Megan Kanneová a K. Abigail Parsonsová. Ke gama čtenářům patřil také Chris „Gunner” McGrath, Glen Vogelaar, Richard Fife, Hillary Argyleová, Nikki Ramsayová a Eric Petrie.

Tento projekt bych nedokázal také bez Adama Hornea, Kary Stewartové, Emily Grangeové, Kathleen Dorseyové Sandersonové a všech ostatních ve společnosti Dragonsteel Entertainment.

Ještě jednou vřelě díky mé úžasné rodině, včetně mých tří velmi agilních – a velmi hektických – malých kluků.

SPOUSTA

1

Jmenuji se Stefan Leeds a jsem zcela příčetný. Ovšem moje halucinace příčetné zdaleka nejsou.

Jackovým pokojem se rozlehla sprška výstřelů jako prskavky nebo rachejtle ohňostroje. Zabuřel jsem rozmrzele a sáhl po ucpávkách do uší, které visely z druhé strany dveří – zvykl jsem si je tam nechávat – a vtrhl jsem rázně dovnitř. Jack měl také v uších ucpávky, oběma rukama držel pistoli a mířil na obraz Usámy bin Ládina na stěně.

Pokojem se linula Beethovenova hudba. Velmi hlasitá.

„Rád bych si promluvil!“ křičel jsem.

Jack mě neslyšel. Vyprázdnil zásobník do bin Ládinovy tváře a vytvořil na zdi vzorník nejrůznějších děr. Netroufal jsem si přiblížit se ani o krok. Kdybych ho vyrušil, mohl by mě nechtěně zabít.

Vlastně nevím, co by se stalo, kdyby mě některá z mých halucinací zabila. Jak by si s tímhle poradila moje mysl? Nepochybně by se našly desítky psychologů, kteří by na toto

téma sepsali vědeckou studii. Jenže jsem neměl nikterak v úmyslu jim tuto příležitost zprostředkovat.

„Jacku!“ vykřikl jsem, když se chystal znovu nabít.

Podíval se na mě, zašklebil se a vyndal si uc pávky z uší. Když se Jack zašklebí, vypadá vždycky, jako by se mračil. Ale už jsem si dávno odvykl si z toho cokoliv dělat.

„Hele, vyžle,“ utrousil a zvedl zbraň, „nechceš si taky párkrát střelit? Trocha praxe nezaškodí.“

Vzal jsem od něho pistoli. „Tu střelnici jsme tu nenechávali stavět jen tak pro nic za nic, Jacku. Střílet chod' tam!“

„Teroristi mě ale na střelnici obvykle nehledají – no, i když jednou se to vlastně stalo, ale to byla čirá náhoda.“

Vzdychl jsem, vzal jsem ze stolku dálkové ovládání a ztlumil hudbu. Jack natáhl ruku, zvedl hlaveň pistole, aby mířila nahoru, a posunul mi prst ze spouště. „Opatrnosti není nikdy dost, mladej.“

„Vždyť je to stejně jen imaginární pistole,“ utrousil jsem a vrátil jsem mu ji.

„Jo. Jasně.“

Jack nevěří, že je halucinace, což je neobvyklé. Většinou to totiž přijímají, aspoň do určité míry. Jen Jack ne. Vysoký, ale zase ne nijak robustní, s hranatým obličejem, ale ne příliš ostrými rysy, a s výrazem zabijáka v očích. Říká on. Ale vidět to moc není.

Zacvakl do zbraně nový zásobník a podíval se na obraz bin Ládina.

„Néé,“ varoval jsem ho.

„Ale –“

„Stejně už je mrtvej. Přece ho už dávno dostali.“

„To jsme jen napovídali lidem, vyžle.“ Zasunul pistoli do pouzdra. „Vysvětlil bych ti to, ale bohužel nejsi prověřený.“

„Stefane?“ ozvalo se ve dveřích.

Otočil jsem se. Tobiáš je další halucinace – respektive „aspekt“, jak jim někdy říkám. Hubený, snědý, s tmavými skvrnami na vrásčitých tvářích. Vlasy má prošedivělé, krátké a chodí ve volném ležérním obleku bez kravaty.

„Jen mě tak napadlo,“ pokračoval Tobiáš, „jak dlouho chceš ještě nechávat toho chudáka čekat.“

„Dokud neodejde,“ odpověděl jsem a vyrazil za Tobiášem do haly. Odcházeli jsme společně od Jackova pokoje.

„On byl ale hrozně slušnej, Stefane,“ namítl Tobiáš.

Jakmile jsme odešli, Jack začal zase střílet. Zavrčel jsem.

„Zajdu za ním,“ nabídl se Tobiáš konejšivým tónem. „On to bere jen jako trénink. Chce ti být něco platnej.“

„Jo, fajn.“ Nechal jsem Tobiáše a šel dál luxusním domem. Měl sedmačtyřicet pokojů. Skoro všechny byly plné. Na konci chodby jsem vešel do malé místnosti s perským kobercem a dřevěným obložením. Rozvalil jsem se na černou koženou pohovku uprostřed.

Na židli u pohovky seděla Ivy. „Ty to fakt hodláš trpět?“ zeptala se mě přes výstřely.

„Tobiáš s ním promluví.“

„Aha,“ poznamenala a cosi zapisovala do notesu. Na sobě měla tmavý pracovní kostým s volnými kalhotami a sakem. Plavé vlasy měla spoutané do uzlu. Bylo jí něco přes čtyřicet a byla jedním z mých aspektů, které mě doprovázejí nejdéle.

„Jakej je to pocit,“ poznamenala, „když tě vlastní představy přestávají poslouchat?“

„Většinou mě poslouchají,“ namítl jsem v sebeobraně. „Jack neposlouchal nikdy. Takže se v podstatě nic nezměnilo.“

„Ty nevidíš, že je to čím dál horší?“

Neodpověděl jsem.

Psala dál.

„Odmítl jsi dalšího žadatele, co?“ zvedla ke mně hlavu.
„Chodí tě přece žádat o pomoc.“

„Nemám čas.“

„A co máš na práci? Poslouchat, jak někdo střílí? Nebo pracovat na tom, aby z tebe byl ještě větší blázen?“

„Já nejsem blázen,“ namítl jsem. „Jsem naprosto stabilizované. Jsem prakticky normální. To uznal i můj psychiatr – ten, co není přes halucinace.“

Ivy mlčela. Střelba konečně utichla a já jsem si oddechl a zvedl ruce ke spánkům. „Koneckonců, oficiální definice šílenství je poměrně volná,“ dodal jsem. „Dva lidi můžou mít stejný příznak i se stejnou intenzitou, a přesto je jeden oficiálně příčetný a druhý nepřičetný. Ta hranice mezi přičetností a nepřičetností je totiž přesně v tom okamžiku, kdy člověk přestává normálně fungovat, kdy už není schopnej normálního života. Takže z tohoto hlediska jsem naprosto přičetnej.“

„A ty tomuhle říkáš normální život?“ namítl.

„Proč ne? Všechno klape.“ Podíval jsem se stranou. Ivy jako obvykle položila psací podložku na odpadkový koš.

Po chvíli vešel Tobiáš. „Ten klient tam pořád ještě je, Stefane.“

„Cože?“ vytřeštila oči Ivy a přeměřila si mě zlostným pohledem. „Ty necháváš toho chudáka čekat? Vždyť tam je už čtyři hodiny.“

„No jo, dobře!“ Vyskočil jsem z pohovky. „Stejně ho vyhodím.“ Vyšel jsem z místnosti a sešel po schodech do přízemí k velkému okázalému vchodu do domu.

U zavřených dveří do obývacího pokoje stál Wilson, můj komorník – Wilson je skutečná osoba, žádná halucinace. Vrhla na mě přísný pohled přes brýle.

„Vy taky?“ zeptal jsem se.

„Čtyři hodiny, pane...?“

„Musel jsem se uklidnit, Wilsone.“

„Na to se rád vmlouváte, pane Leedsi. Člověk váhá, jestli to není spíš jen obyčejná lenost než uklidňování.“

„Neplatím vás od toho, abyste nad něčím váhal,“ odsekl jsem.

Zvedl obočí a já se neubráníl výčtkám. Wilson si nezaslouží, abych s ním takhle mluvil. Je to výborný sluha a skvělý člověk. Ono není snadné sehnat personál, který by měl pochopení pro moje... zvláštnosti.

„Promiňte,“ řekl jsem. „Jsem v poslední době trochu unavený.“

„Přinesu vám citronádu, pane Leedsi,“ odpověděl. „Pro...“

„Pro tři,“ řekl jsem a kývl směrem k Tobiášovi a Ivy – které ovšem Wilson samozřejmě nemohl vidět. „A ještě pro toho klienta, co tam čeká.“

„Já prosím bez ledu,“ řekl Tobiáš.

„A já jen sklenici vody,“ dodala Ivy.

„Pro Tobiáše bez ledu,“ řekl jsem a bezmyšlenkovitě strčil do dveří. „A pro Ivy jenom vodu.“

Wilson přikývl a odešel. Je to přece jen dobrý komorník. Bez něj bych se nejspíš zbláznil.

V obývacím pokoji čekal mladík v polokošili a volných kalhotách. Když mě viděl, vyskočil ze židle. „Pan Spousta?“

Trhl jsem sebou, když mě nazval přezdívkou. Tou mě obdařil jeden zvlášť nadaný psycholog. Tedy nadaný jako herec. Jako psycholog už méně.

„Říkejte mi Stefane,“ odpověděl jsem a podržel dveře Ivy a Tobiášovi. „Co pro vás můžeme udělat?“

„Můžeme?“ zarazil se.

„To je jen takový řečnický obrat,“ odpověděl jsem, vešel do pokoje a vzal si jednu ze židlí naproti němu.

„Já... ehm... říká se, že pomáháte lidem, když jim nikdo jiný pomoci nechce.“ Polkl. „Přinesl jsem dva tisíce. V hotovosti.“ Hodil na stůl obálku s mým jménem a adresou.

„To vám bude stačit na konzultaci,“ odpověděl jsem a spěšně zkontroloval obsah obálky.

Tobiáš si mě přeměřil káravým pohledem. Nesnáší, když od lidí беру peníze, jenže z něčeho ten dům s tolika místnostmi, aby se do nich vešly všechny moje halucinace, zaplatit musím. Kromě toho, soudě podle zevnějšku, si to tenhle mladík mohl dovolit.

„Copak máte za problém?“ zeptal jsem se.

„Snoubenku,“ odpověděl mladík a vytáhl cosi z kapsy. „Začíná mě podvádět.“

„Upřímnou soustrast,“ poznamenal jsem. „My tu ale nejsme soukromá detektivní kancelář. Sledování neděláme.“

Ivy přešla místnost, ale nesedla si. Obešla mladíkovu židli a prohlížela si ho.

„Já vím,“ odpověděl rychle. „Já jen... no, víte, ona zmizela.“ Tobiáš sebou trhl. Má slabost pro záhady.

„Něco nám tají,“ poznamenala Ivy se založenýma rukama. Jedním prstem si poklepávala na loket druhé ruky.

„Myslíš?“ řekl jsem.

„Jo,“ odpověděl chlapec, protože předpokládal, že mluvím na něj. „Zmizela, ale nechala vzkaz. Tenhle.“ Rozložil lístek a položil ho na stůl. „Nejzvláštnější na tom je, že mi to připadá jako zašifrovaný. Podívejte se na ta slova. Vůbec to nedává smysl.“

Vzal jsem papír a podíval se na text. Byla to v rychlosti napsaná slova, vypadala jako seznam. Na druhé straně byl dopis na rozloučenou od dívky. Podal jsem ho Tobiášovi.

„To je citát z Platona,“ řekl a ukázal na slova na zadní straně. „Citáty z Phaedra. Jo jo, Platon. To byla pozoruhodná

osobnost, víš. Jen málokdo ví, že byl dokonce jednu dobu otrok, kterého prodal na trhu tyran, který nesouhlasil s jeho názory. Pak se nakonec bratr toho tyrana stal Platonovým žákem. Naštěstí ho koupil člověk, který znal jeho dílo, dalo by se říct, že to byl svým způsobem jeho obdivovatel, a ten mu dal svobodu. Jo, mít obdivovatele se vyplatí. I ve starověku...“

Tobiáš pokračoval. Měl hluboký uklidňující hlas. Rád jsem ho poslouchal. Prohlédl jsem si vzkaz a potom jsem se podíval na Ivy. Pokrčila rameny.

Otevřely se dveře a vešel Wilson s citronádou a vodou pro Ivy. Všiml jsem si, že venku stojí Jack, nahlíží otevřenými dveřmi dovnitř a pozoruje mladíka, oči přimhouřené, zbraň připravenou.

„Wilsone,“ řekl jsem a vzal jsem si citronádu, „poslal byste sem Audrey?“

„Jistě, pane,“ odpověděl komorník. Věděl jsem kdesi v hloubi podvědomí, že ve skutečnosti žádné sklenice pro Ivy a Tobiáše nepřinesl, ale dělal, jako by cosi podával na prázdné židle. Zbytek už vyplnila moje mysl – vytvořila nápoje, vytvořila Ivy, jak si bere vodu od Wilsona, který natahuje ruku kamsi, kde by asi měla sedět. Přívětivě se na něho usmála.

Wilson odešel.

„No?“ ozval se znovu mladík. „Tak jste –“

Odmlčel se, když jsem zvedl prst. Wilson neviděl mé halucinace, ale věděl, kde mají být. Nezbývalo, než doufat, že Audrey tu je. Často jezdila za sestrou do Springfieldu.

Naštěstí za okamžik vešla do místnosti. Ovšem měla na sobě župan. „To je asi důležitý, co?“ prohodila a sušila si vlasy ručníkem.

Zvedl jsem list se zprávou a obálku s penězi. Audrey se

k nim naklonila. Byla to tmavovlasá žena, poněkud podsaditější. Přidala se k nám před pár lety, když jsem pracoval na jednom případě falšování.

Chvilku si cosi mumlala a potom vyndala lupu. Pobavilo mě, že ji nosí v županu – ale to byla celá Audrey. Prohlížela si střídavě obálku a vzkaz. Jedno údajně napsala snoubenka, druhé mladík.

Pokyvovala hlavou. „Evidentně tentýž rukopis.“

„To ale není zrovna moc velký vzorek,“ poznamenal jsem.

„Cože to není?“ zeptal se mladík.

„V tomto případě to stačí,“ řekla Audrey. „Na obálce je celý tvoje jméno a adresa. Ten sklon písma, mezery, tahy... všechno to svědčí o tomtéž. Taky má hodně zvláštní e. Pokud vezmeme ten delší vzorek jako příklad, tak se ta obálka dá brát jako důkazní materiál – podle mě je tam devadesátiprocentní pravděpodobnost.“

„Díky,“ řekl jsem.

„Brala bych psa,“ prohlásila a měla se k odchodu.

„Já ti štěně nevymyslím, Audrey. Stačí Jack, ten nadělá kraválu dost. Já nechci, aby mi tu ještě pobíhal a štěkal pes.“

„Ale no ták,“ naléhala a otočila se ke dveřím. „Budu ho jako krmit a budu mu jako dávat vodu a budu ho jako venčit. Prostě se o něj postarám, aby měl všechno, co může imaginární pes potřebovat.“

„Jdi do háje,“ poznamenal jsem, ale neubráníl jsem se úsměvu. Bylo to fajn, mít aspekty, kterým nevadí, že jsou halucinace. Mladík se na mě zmateně díval.

„Toho divadla už můžete nechat,“ řekl jsem.

„Divadla?“

„No, jak tady předstíráte, že vás překvapuje, jak jsem divnej. To je amatérina, mladý muži, a vy jste přece vysoškoškolák, ne?“

V očích měl najednou vyplašený výraz.

„Příště ať vám ten dopis napíše aspoň spolubydlící z koleje,“ řekl jsem a hodil jsem mu dopis zpátky. „Tohle si strčte za klobouk, na to já nemám čas.“ Vstal jsem.

„Mohl jsi ho aspoň vyzpovídat,“ namítl Tobiáš.

„Když mi lže?“ odsekl jsem.

„Prosím,“ řekl chlapec a vstal. „Moje přítelkyně...“

„Předtím jste jí říkal snoubenka,“ namítl jsem a otočil jsem se. „Ale já tomu rozumím. Vy jste mi sem přišel s ‚případem‘, ale chystáte se mě tu vodit za nos a zatím si tajně psát poznámky o mém duševním zdraví. Protože ve skutečnosti píšete zas nějakou vědeckou práci nebo co.“

Mladík viditelně posmutněl. Ivy stála za ním a nesouhlasně kroutila hlavou.

„Myslíte, že jste první, koho tohle napadlo?“ zeptal jsem se.

Zašklebil se. „No, zkusil jsem to, za to se na mě přece nemůžete zlobit.“

„Ale můžu. Wilsone, vyprovodte pána!“

„Není potřeba, půjdu sám,“ odpověděl chlapec a posbíral si věci. Ve spěchu mu z kapsičky košile vyklouzlo miniaturní záznamové zařízení a s rachotem dopadlo na stůl.

Začervenal se. Zvedl jsem obočí. Popadl záznamník do ruky a utíkal pryč.

Tobiáš vstal a s rukama za zády šel ke mně. „Chudák malej. A teď bude muset určitě domů pěšky. V dešti.“

„Ono prší?“

„Stan říkal, že prej bude. Uvažoval jsi někdy, že by se o tyhle věci nepokoušeli tak často, kdybys čas od času někomu poskytl rozhovor?“

„Už mě nebaví nechávat se zkoumat,“ odpověděl jsem a otráveně mávl rukou. „Co do mě má kdo pořád strkat nos? Prostě už toho mám dost. I toho, že jsem zvláštní.“

„Cože?“ podivila se Ivy pobaveně. „To bys radši seděl celý dny v kanceláři za stolem? A vzdal se tohohle přepychového bydlení?“

„Já nepopírám, že to má svý výhody,“ připustil jsem, když se vrátil Wilson a otočil se za mladíkem, který právě prchal z budovy. „Zkontrolujte, jestli opravdu odešel, ano, Wilsone?“

„Jistě, pane.“ Podal mi ták s poštou a vzdálil se.

Prolistoval jsem poštu. Wilson už z ní automaticky vyhodil složenky a nevyžádané věci. Zbýval dopis od mého psychologa, ten jsem ignoroval, a neurčitá bílá obálka. Velká.

Přimhouřil jsem oči, vzal ji do ruky a nahoře roztrhl. Byla v ní fotografie. Obvyčejná, černobílá, deset krát patnáct. Překvapeně jsem zvedl obočí. Na fotografii bylo kamenité pobřeží. Do moře vyčnívala skála a na ní se tísnily dva malé stromy.

„Vzadu nic není,“ řekl jsem, když se mi Tobiáš s Ivy podívali přes rameno. „Ani v obálce.“

„To se zas někdo snaží ulovit interview, vsadím se,“ poznamenala Ivy. „Ale jde na to líp než ten kluk.“

„Jenže tohle vypadá úplně obvyčejně,“ poznamenal Jack, který se najednou objevil vedle Ivy. „Skály, stromy, nuda.“

„Já nevím,“ řekl jsem. „Něco zvláštního na tom ale je. Tobiáši?“

Tobiáš se podíval na fotografii. Aspoň já jsem to tak viděl. Fotografií jsem nejspíš ještě měl v ruce, ale necítil jsem ji v ní, protože jsem tušil, že si ji vzal Tobiáš. Je to zvláštní, jak mysl dokáže úplně změnit vnímání.

Tobiáš si obrázek dlouho prohlížel. Jack z dlouhé chvíle cvakal pojistkou pistole.

„Nemluvíš náhodou neustále o bezpečný manipulaci se zbraněma?“ sykla na něj Ivy.

„Co, já nedělám nic nebezpečného,“ ohradil se. „Copak na někoho mířím? Kromě toho se dokážu naprosto dokonale ovládat. Každý sval –“

„Kuşte, oba dva,“ broukl Tobiáš. Dal si obrázek blíž k očím. „Proboha...“

„Neberte jméno boží nadarmo, prosím,“ poznamenala Ivy. Jack se ušklíbl.

„Stefane, počítač,“ přikázal mi Tobiáš.

Došli jsme k počítači v obývacím pokoji, sedli jsme si a Tobiáš se mi naklonil přes rameno. „Dej vyhledat ,osamělý cypřiš.“

Udělal jsem, co mi řekl. Vyhledávač mi nabídl obrázky – několik desítek stejných obrázků stejné skály, jenom s větším stromem. Na všech to byl vzrostlý strom. A vypadal starý.

„Jo, výborně,“ poznamenal Jack „Další stromy. Další skály. Další nuda.“

„To je slavný Osamělý cypřiš, Jacku,“ řekl Tobiáš. „Je hrozně známý a starý minimálně dvě stě padesát let.“

„No, a co to jako znamená?“ zeptala se Ivy.

Zvedl jsem fotografii z obálky. „Tady je malý... kolik... deset let?“

„Možná ani ne,“ řekl Tobiáš.

„Takže aby ta fotka byla pravá,“ uzavřel jsem debatu, „musela by být pořízená tak někdy kolem roku 1700. Desítky let předtím, než vynalezli foťák.“

2

„Hele, to je evidentní podvrh,“ řekla Ivy. „Nevím, co na tom tak zkoumáte.“

Uplynuly dva dny. S Tobiášem jsme šli po chodbě. Pořád jsem musel myslet na tu fotografii. Nosil jsem ji v kapse saka.

„Jo, nejspíš je to opravdu chytrý podvrh, to je jediný racionální vysvětlení,“ prohlásil Tobiáš.

„Armando je přesvědčen, že je to pravý,“ namítl jsem.

„Armando je cvok,“ vložila se do hovoru Ivy – tentokrát v šedém kostýmku.

„To je fakt,“ odpověděl jsem a znovu jsem sáhl do kapsy. Upravit tu fotografii by nemohlo dát moc práce. S photo-shopem se dají dělat divy. Dnes to umí každé malé dítě.

Armando fotku zkoumal nějakými speciálními programy, kontroloval nějaké vrstvy a spoustu dalších věcí, které jsou pro mě španělská vesnice, ale nakonec musel přiznat, že vlastně nic nezjistil. Šikovný člověk by takovéhle testy dokázal docela dobře oklamat.

Tak proč mi ta fotka tak leží v hlavě?

„Jako kdyby si někdo chtěl něco vyzkoušet,“ poznamenal jsem. „Je přece spousta starších stromů než zrovna ten osamělej cypřiš, ale většinou nejsou na tak nápadným a konkrétním místě. Záměr téhle fotky byl, aby se dala snadno identifikovat – přinejmenším lidma, kteří mají ponětí o historii.“

„No, tím spíš je to ale podvrh, nezdá se ti?“ řekla Ivy.

„Možná.“

Obrátil jsem se a šel na druhou stranu. Aspekty zmlkly. Potom jsem slyšel bouchnutí dveří. Pospíchal jsem dolů.

„Pane?“ ozval se Wilson na schodišti.

„Wilson! Přišla pošta?“

Zastavil se na odpočívadle. V ruce držel stříbrný podnos. Megan, uklízečka – skutečná, samozřejmě –, kolem nás proběhla rychlým krokem s pohledem upřeným do země.

„Ta od nás odejde,“ poznamenala Ivy. „Měl by ses snažit být trochu normálnější.“

„To se snadno říká, Ivy,“ broukl jsem a procházel poštu. „Když vás mám tolik v patách.“ Hele! Další obálka, přesně stejná jako ta první. Nedočkavě jsem ji roztrhl a vyndal další fotografii.

Byla trochu rozmazaná. Byl na ní muž stojící u umyvadla s ručníkem kolem krku. Zařízení vypadalo staromódně. Fotografie byla také černobílá.

Podal jsem ji Tobiášovi. Vzal ji, chvilku ji držel a studoval přimhouřenýma očima.

„Tak co?“ nevydržela to Ivy.

„Je mi povědomý,“ řekl jsem. „Mám pocit, že bych ho měl znát.“

„George Washington,“ prohlásil Tobiáš. „Nejspíš se asi holí. To se divím, že na to neměl lidi.“

„Byl přece voják,“ namítl jsem a vzal si fotografii zpátky. „Takže byl zvyklej dělat si všechno sám.“ Přejel jsem prsty po hladké fotografii. První daguerrotypy – nejstarší fotografie – se dělaly kolem roku 1835. Do té doby pořídit permanentní obraz tohoto typu nikdo nedokázal. Washington zemřel v roce 1799.

„Hele, tahle je rozhodně podvrh,“ poznamenala Ivy. „Fotka George Washingtona? To jako máme uvěřit, že někdo cestoval časem a nenapadlo ho přitom nic lepšího, než zrovna nakouknout k Washingtonovi do koupelny a vyfotit ho v trenýrkách? Někdo nás vodí za nos, Stefane.“

„Možná,“ připustil jsem.

„Ale vypadá to opravdu jako on,“ namítl Tobiáš.

„Až na to, že my jeho fotky k dispozici nemáme,“ odpověděla Ivy. „Takže chybí srovnání. Hele, k tomuhle není potřeba nic víc než najmout herce, dvojníka, nechat ho udělat pózu a cvak. Ani se to pak nemusí nijak upravovat.“

„Uvidíme, co na to řekne Armando,“ řekl jsem a otočil fotografii. Na zadní straně bylo napsané telefonní číslo. „Nejdřív někdo dojděte pro Audrey.“

3

„Můžete vstoupit, Jeho Výsost vás očekává,“ prohlásil Armando. Stál u okna – trojúhelníkového, bydlel v jednom z pokojů v nejvyšším patře, sám si to vyžádal.

„Můžu ho střílet?“ zeptal se mě Jack tiše. „Někam, kam to nevadí? Třeba do nohy?“

„Jeho Výsost to slyší,“ poznamenal Armando tiše se španělským přízvukem a otočil lhostejný pohled směrem k nám. „Stefan Leeds. Splnil jste slib, co jste mi dal? Musím se dostat zpátky na trůn.“

„Pracuju na tom, Armando,“ odpověděl jsem a podal mu obrázek. „Máme další fotku.“

Armando vzdychl a vzal ji ode mě. Byl štíhlý a měl černé vlasy ulízané dozadu. „Jeho Výsost Armando uděluje laskavý souhlas s posouzením vaší žádosti.“ Zvedl fotografii k očím.

„Hele, Stefane,“ poznamenala Ivy a strčila hlavu do místnosti, „když už si vymýšlíš ty halucinace, tak je aspoň ne-dělej takhle otravný.“

„Ticho, ženská,“ Armando zvýšil hlas. „Zvážila jsi požadavek Jeho Výsosti?“

„Nevezmu si tě, Armando.“

„Byla bys královna!“

„Nemáš trůn. A pokud vím, tak Mexiko má prezidenta, a ne krále.“

„Drogoví králové ohrožují můj lid,“ řekl Armando a přitom si prohlížel fotografii. „Můj lid hladoví a je nucen sklánět se před vrtochy cizáků. To je hanba. Tahle fotografie je autentická.“ Podával mi ji zpátky.

„To je všechno?“ zeptal jsem se. „A nějaký testy na počítači už dělat nebudeš?“

„Nejsem snad přes fotografii odborník?“ namítl Armando. „A nepřišel jsi snad za mnou s úpěnlivou prosbou? Já jsem ji reflektoval. Fotografie je pravá. Není to podvrh. Ale fotograf je moula. O umění fotografie neví vůbec nic. Tyhle fotografie od lidí z ulice přímo urážejí.“ Obrátil se k nám zády a znovu se podíval z okna.

„Tak už ho můžu střelit?“ zeptal se Jack.

„Měl bych sto chutí ti to dovolit,“ odpověděl jsem a otočil fotografii v ruce. Audrey se podívala na rukopis na zadní straně, ale nedokázala ho přiřadit k žádnému z profesorů, psychologů a dalších lidí, kteří mě neustále chtějí zkoumat.

Pokrčil jsem rameny a vyndal telefon. Jednou zazvonil, než jsem stačil hovor přijmout. Volalo místní číslo.

„Haló?“ řekl jsem.

„Můžu vás navštívit, pane Leedsi?“ Ženský hlas se sotva znatelným jižanským akcentem.

„Kdo volá?“

„Ten, co vám posílá hádanky.“

„No, to mi došlo.“

„A můžu vás tedy navštívit?“

„Já... no, snad ano. Kde jste?“

„Před vaším domem.“ Ve sluchátku se ozvalo cvaknutí. Za okamžik zazvonil domovní zvonek.

Podíval jsem se na ostatní. Jack se protlačil k oknu, zbraň v pohotovosti, pohled upřený na příjezdovou cestu. Armando se na něho mračil.

Vyšli jsme s Ivy z Armandova pokoje na schodiště.

„Jste ozbrojení?“ zeptal se Jack a doběhl nás.

„Normální lidi doma ozbrojení nechodí, Jacku.“

„Chodí, pokud chtějí přežít. Vem si bouchačku.“

Zaváhal jsem a pak jsem odevzdaně vzdychl. „Otevřete jí, Wilson!“ zavolal jsem cestou do svých pokojů – největších v celém domě. Vzal jsem si z nočního stolku pistoli.

Zasunul jsem ji do podpažního pouzdra a oblékl si sako. Byl to dobrý pocit, být ozbrojený, jenže já stejně neumím střílet.

Než jsem sešel po schodech k hlavnímu vchodu, Wilson otevřel. Ve dveřích stála snědá, asi třicetiletá žena v černém společenském kostýmku. Na hlavě měla dredy. Sundala si sluneční brýle a kývla na mě.

„Do obývacího pokoje, Wilsoně,“ řekl jsem, když jsem došel na odpočívadlo. Uvedl ji do pokoje. Vstoupil jsem za nimi a čekal, až přijdou Jack s Ivy. Tobiáš už čekal uvnitř a četl si v nějakém historickém spise.

„Citronádu?“ zeptal se Wilson.

„Ne, děkuju,“ odpověděl jsem a zavřel dveře. Wilson zůstal stát za nimi.

Žena přešla přes místnost a prohlédla si její vybavení. „Hezký místo,“ poznamenala. „To jste všechno pořídil z peněz, co vám sem nosí lidi, když přijdou požádat o pomoc?“

„Většinou to bylo z vládních peněz,“ odpověděl jsem.

„Ale říká se o vás, že pro ně neděláte.“

„Nedělám, ale dělal jsem. Tohle ale bylo většinou z grantů. To hradili profesori, co mě chtěli zkoumat. Začal jsem za to privilegium vybírat poplatků. Myslel jsem si, že je to odradí.“

„A neodradilo.“

„Je neodradí nic,“ zašklebil jsem se. „Sedněte si.“

„Postojím,“ odpověděla a zkoumavě si prohlížela mého van Gogha. „Jsem Monika, mimochodem.“

„Moniko,“ řekl jsem a vzal obě fotografie. „Musím vám říct, že je pozoruhodný, že očekáváte, že uvěřím vašim bláznivým historkám.“

„Já jsem vám ještě žádnou neřekla.“

„Ale řeknete,“ odpověděl jsem a hodil fotografie na stůl. „O cestování v čase a asi taky o fotografovi, který neumí zacházet s bleskem.“

„Vy jste geniální, pane Leeds,“ odpověděla, aniž by se otočila. „Někde jsem četla, že jste nejchytřejší člověk na planetě. Kdyby ty fotky měly nějakou evidentní vadu – možná i ne tak evidentní vadu –, byl byste je už dávno vyhodil. Určitě byste mi nevolal.“

„Jsou na omylu.“

„Jsou... co?“

„Ti lidi, co o mně říkají, že jsem geniální,“ řekl jsem a sedl jsem si na židli vedle Tobiáše. „Nejsem geniální. Jsem naprosto průměrnej.“

„To se mi nechce věřit.“

„Nevěřte, když nechcete,“ namítl jsem. „Ale já geniální opravdu nejsem. Geniální jsou jen moje halucinace.“

„Díky,“ poznamenal Jack.

„Některé moje halucinace,“ upřesnil jsem.

„Vy teda přiznáváte, že vidíte věci, které nejsou reálné?“ řekla Monika a otočila se ke mně.

„Ano.“

„Ale přitom s nima mluvíte.“

„Abych je neurazil. Kromě toho jsou mi užiteční.“

„Díky,“ poznamenal Jack.

„Někteří jsou mi užiteční,“ opravil jsem se. „Nicméně vás sem přivedli právě oni. Potřebujete jejich mozky. Tak povídejte, Moniko, anebo přestaňme ztrácet čas.“

Usmála se a nakonec si přece sedla. „Jde o něco jiného, než si myslíte. Žádný stroj času neexistuje.“

„Ne?“

„Nevypadáte moc překvapeně.“

„Cestování časem do minulosti je velmi, velmi nevěrohodné,“ řekl jsem. „I kdyby se to bylo skutečně stalo, nevěděl bych o tom, protože by to bylo vytvořilo postranní větev reality a já na téhle větvi nejsem.“

„Pokud na ní nejsme všichni. Pokud to není zrovna tohle tady a teď.“

„V tom případě,“ řekl jsem, „je pro mě i tak cestování v čase do minulosti irelevantní, protože pokud tam někdo cestoval a vrátil se zpátky, vytvořil opět větev, na které já nejsem.“

„To je teorie, přinejmenším jedna z možných,“ odpověděla. „Ale nemá to smysl, protože jak jsem říkala, žádný stroj času není. Aspoň ne takový, jaký máte na mysli.“

„Takže jsou ty obrázky falešný?“ zeptal jsem se. „Začínáte mě nudit, Moniko.“

Položila na stůl tři nové fotografie.

„Shakespeare,“ prohlásil Tobiáš, když jsem všechny tři najednou zvedl. „Rhodský kolos. Já... tohle je chytrý.“

„Elvis?“ zeptal jsem se.

„Evidentně těsně před smrtí,“ odpověděl Tobiáš a ukázal na fotografii populární hvězdy sedící v koupelně se svěšenou hlavou a viditelně ubývajícími silami.

Jack se ušklíbl. „Jako by zrovna tenhleten neměl deset dvojníků na každým prstě.“

„Tohle jsou fotky z foťáku, který dokáže zachytit minulost,“ řekla Monika a naklonila se blíž.

Nastala dramatická odmlka. Jack zívá.

„Jenže problém – u všech těch fotek – je, že se to nedá ověřit. Protože to jsou fotky věcí, které nemají žádný jiný vizuální záznam. A když neexistuje jiný obraz, není s čím je porovnat, tudíž se případný odchylky neodhalí.“

„Já jsem ten přístroj viděla v akci,“ odpověděla na to Monika. „Prošel velice přísným zkoušením. Postavili jsme se do holé místnosti, kterou jsme k tomu účelu připravili, vzali jsme si lístky, něco jsme na ně nakreslili a potom jsme je zvedli a ukázali. Pak jsme je spálili. Potom přišel do místnosti vynálezce toho foťáku a fotil v ní. A na těch fotkách jsme byli my, jak stojíme s lístky v rukách a na těch lístkách byly ty naše obrázky.“

„Úžasný,“ poznamenal jsem. „Jen kdybych měl jediný důvod vám věřit.“

„Můžete si to vyzkoušet sám,“ řekla. „Dá vám to odpověď na každou otázku z historie, na kterou si vzpomenete.“

„To bychom mohli,“ řekla Ivy, „kdyby ten foťák nebyl ztracenej.“

„To bych mohl zkusit,“ opakoval jsem její myšlenku. Ivy jsem důvěřoval. Měla dobré instinkty a vždycky mi nahrála na smeč. „Jenže ten přístroj zmizel – nebo ne?“

Monika se opřela a zamračila se.

„To nebylo těžké uhádnout, Stefane,“ poznamenal Ivy. „Kdyby bylo všechno v pořádku, tak by tu nebyla. A taky by ten foťák přinesla – nebo by se s ním aspoň pochlubila –, kdyby nám ho opravdu chtěla předvést. Věřila bych, že může být zavřený někde v nějaký laboratoři, protože je to moc

velká hodnota, aby se to jen tak někam nosilo. Jenže to by nás tam zas pozvala a nechodila by přece sem.

Ona je sice navenek klidná, ale je zoufalá. Všimni si, jak pořád klepe rukou na tu židli. Nebo jak si nejdřív nechtěla sednout, aby zůstala nad náma a mluvila s náma z výšky, aby si dodala kuráž. Sedla si až pak, když to bylo trapný, když viděla, že ty jsi v pohodě.“

Tobiáš příkyvoval. „Nečiň vstoj, co můžeš učiniti vsedě, a nečiň vsedě, co můžeš učiniti vleže.“ Čínské přísloví. Údajně Konfucius. Samozřejmě po Konfuciovi se žádné texty nezachovaly, takže všechno, co se mu připisuje, se mu připisuje vlastně odhadem. Jistá je v podstatě jen jedna věc, a to, že hlásal Zlaté pravidlo – to se zase často mylně připisuje Ježíši Nazaretskému, který sice šířil stejnou zásadu, ale jinak...“

Nechal jsem ho mluvit a nechal jsem se smáčet jeho klidným hlasem jako vlnami přílivu. Nezáleželo mi v tu chvíli na tom, co říká.

„Ano,“ řekla nakonec Monika. „Ten přístroj ukradli. Pro to jsem přišla.“

„To je teda problém,“ poznamenal jsem. „Jediný způsob, jak bych si mohl prověřit pravost těch fotek, by byl mít ten foťák. Jenže ten mít nemůžu, pokud neudělám to, o co jste mě přišla požádat. To je bludný kruh – co když to dotáhnu do konce a pak zjistím, že jste mě vodila za nos?“

Položila na stůl ještě jednu fotografii. Byla na ní žena ve slunečních brýlích a baloňáku. Na nádraží. Na fotografii byla zachycena ze strany, jak se dívá nahoru na informační tabuli.

Sandra.

„Hmmm,“ komentoval Jack.

„Kde jste to vzala?“ zeptal jsem se a vstal.

„To jsem vám přece vysvětlila –“

„Tady už ale končí hra!“ bouchl jsem dlaněmi do konferenčního stolku. „Kde je? Co o tom víte?“

Monika couvla a vytřeštila oči. Lidi neumějí se schizofreniky jednat, bojí se jich. Sice o nich vědí z knížek a z filmů, ale stejně se jich bojí, i když je statisticky dokázáno, že je u nás naprosto stejná pravděpodobnost, že použijeme násilí, jako u normálních zdravých lidí.

Samozřejmě několik lidí, kteří o mně napsali vědeckou stať, tvrdí, že schizofrenik nejsem. Polovina si jich myslí, že to všechno simuluju. A druhá polovina si myslí, že je to něco nového, ještě neznámého. No, ať je to, jak chce, můj mozek prostě pracuje takhle. Jediný člověk, který mě kdy dokázal pochopit, byla ta žena na tom obrázku, který Monika právě položila na stůl.

Sandra. Ta to všechno vlastně svým způsobem začala.

„Ta fotka se dá pořídit snadno,“ řekla Monika. „Když s váma dělali rozhovory, často jste o ní mluvil. Samozřejmě – doufal jste, že to bude číst někdo, kdo o ní ví, a že o ní prostě seženete informace. Nebo možná, že ona uvidí, co všechno jste pro to ochoten udělat, a vrátí se k vám.“

Násilím jsem se přinutil sednout si na židli.

„Vy víte, že šla na nádraží,“ pokračovala Monika. „A kdy to bylo. Nevíte, kterým vlakem odjela. Tak jsme prostě začali fotit, dokud jsme ji tam nedostali.“

„Na tom nádraží byly desítky žen s blond vlasy a podobnou vizáží,“ namítl jsem.

Nikdo ji vlastně pořádně neznal. Ani já.

Monika vyndala balíček fotografií. Aspoň dvacet. Na každé byla žena. „Usoudili jsme, že by to mohla být žena s brýlemi, které neodloží ani uvnitř, ale fotili jsme každou ženu přibližně toho věku, která se ten den na nádraží objevila. Prostě pro všechny případy.“